

NORGES HØYESTERETT

Den 13. mars 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Stabel, Endresen og Indreberg i

HR-2015-00595-U, (sak nr. 2015/132), sivil sak, anke over beslutning:

A

B

(advokat Edvard T. Eide)

mot

Årvak Eiendom AS

(advokat Ivar Winjum)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om å nekte anke fremmet etter tvisteloven § 29-13 andre ledd.
- (2) Nordmøre tingrett avsa 28. juni 2011 dom i søksmål anlagt av Årvak Eiendom AS mot A og B, om eiendomsretten til den tidligere fergeholdeplassen på X i X kommune. Dommen har slik domsslutning:
 - "1. Årvak Eiendom AS er, i forhold til eierne av gnr. 00 bnr. 0 i X kommune, eier av den tidligere fergeholdeplassen på X.
 2. Saksomkostninger tilkjennes ikke."
- (3) A og B anket tingrettens dom til Frostating lagmannsrett, som ved dom ~~12. februar 2012~~ 17. februar 2012* forkastet anken. Lagmannsrettens dom ble forsøkt brakt inn for Høyesterett, men anken ble ikke tillatt fremmet.
- (4) Romsdal jordskifterett avsa 10. januar 2014 dom i grenseangssak mellom partene i det tidligere søksmålet, om grensene til den tidligere fergeholdeplassen. Dommen har slik slutning:

- "1. **Fergeholdeplassens grenser skal gå slik dokument 16 viser. Det følger ikke med eiendomsrett ut sjøen.**
- 2. **I sakskostnader for jordskifteretten betaler A og B til Årvak Eiendom AS kroner 50.483 – femtitusenfirehundreogåttitre – innen to uker fra forkynningsdato."**

- (5) A og B anket jordskifterettens dom til Frostating lagmannsrett, som ved beslutning 8. desember 2014 nektet anken fremmet fordi den klart ikke kunne føre frem, jf. tvisteloven § 29-13 andre ledd. Lagmannsretten avsa 12. desember 2014 tilleggsbeslutning om sakskostnadsspørsmålet. To av dommerne i lagmannsretten – førstelagmann Sven-Jørgen Lindsetmo og lagdommer Marit Forsnes – hadde deltatt i behandlingen i saken fra 2012.
- (6) A og B har anket lagmannsrettens beslutning med tilleggsbeslutning. Anken gjelder saksbehandlingen. Det anføres i korte trekk at førstelagmann Sven-Jørgen Lindsetmo og lagdommer Marit Forsnes var inhabile på grunn av deres befatning med saken fra 2012, og at lagmannsrettens avgjørelse uansett er tvetydig.
- (7) Det er lagt ned slik påstand:

"Prinsipalt:

- 1. **Lagmannsrettens beslutning og tilleggsbeslutning oppheves og saken hjemvises til ny behandling i lagmannsretten.**
- 2. **Ankende part tilkjennes sakskomkostninger for Høyesterett.**

Subsidiært:

- 1. **Jordskifterettens dom oppheves og hjemvises til ny behandling.**
- 2. **Ankende part tilkjennes sakskomkostninger for lagmannsrett og Høyesterett."**

- (8) *Årvak Eiendom AS* har tatt til motmæle. Det anføres i korte trekk at det ikke forelå inhabilitet fordi saken fra 2012 gjaldt et annet spørsmål.
- (9) Det er lagt ned slik påstand:
- "1. **Anken forkastes.**
 - 2. **Årvak Eiendom AS tilkjennes sakskostnader for Høyesterett med kr. 3.500,-."**

- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (11) Anken gjelder spørsmål om førstelagmann Sven-Jørgen Lindsetmo og lagdommer Marit Forsnes var inhabile ved Frostating lagmannsretts behandling av anke over jordskifterettens avgjørelse i grensegangssaken, og dette kan utvalget prøve fullt ut, jf. tvisteloven § 29-13 femte ledd.
- (12) Den klare hovedregel er at det ikke fører til inhabilitet at en dommer tidligere har avgjort en sak mellom de samme parter. Det gjelder også når sakene springer ut av samme rettsforhold eller sakskompleks, jf. Rt. 2013 side 409 avsnitt 36.
- (13) Når saken gjelder forståelsen av den tidligere avgjørelse, som vedkommende dommer fungerte i, kan domstoloven § 108 etter omstendighetene likevel føre til inhabilitet, jf. Rt. 2009 side 732 avsnitt 21 og Bøhn, Domstoloven, kommentarutgave, side 415–416 med videre henvisninger.

- (14) I tvisteloven § 22-4 er inntatt et bevisforbud som innebærer at dommere ikke kan gi forklaring om "grunnlaget for rettsavgjørelser". Bevisforbudet omfatter også en utdypning av hva som ble ment med avgjørelsen. Det ville da gi dårlig sammenheng i regelverket om dommerne i stedet som dommere i tvist om forståelsen av den tidligere avgjørelse, kunne fastlegge hva de tidligere hadde ment.
- (15) I den aktuelle sak synes resultatet å følge nettopp av en slik tolking av den tidligere avgjørelse. Dette kommer klart frem ved partenes anførsler for jordskifteretten. A og B påpekte at avgrensningen av fergeholdeplassen ikke fulgte direkte av domsslutningen, og at domspremissene følgelig måtte tolkes. Årvak Eiendom AS ga også uttrykk for at "[j]ordskifteretten må tolke domspremissene til tingretten og lagmannsretten for å kunne fastslå grensene for fergeholdeplassen".
- (16) Ankenektelsen bygger på en slik tolking:
- "Jordskifteretten har på bakgrunn av tingrettens og lagmannsrettens dom ikke vært i tvil om at uttrykket 'fergeholdeplassen' i domsslutningen må forstås som det areal som fremgår av det omtalte kartet fra 1960, med unntak for de arealer som ble unntatt ved avtalen fra 1972. Dette er etter lagmannsrettens syn utvilsomt riktig. Kartet og avtalen fra 1972 tilkjennegir etter lagmannsrettens syn med all tydelighet hva som i realiteten var 'fergeholdeplassen', og anførselene fra de ankende parter gir klart ikke grunnlag for noen annen konklusjon."**
- (17) Utvalget er på dette grunnlag kommet til at de to dommerne var inhabile ved behandlingen av anke over jordskifterettens dom, og lagmannsrettens beslutning må oppheves.
- (18) Anken har ført frem og ankende part tilkjennes 5 000 kroner til dekning av sakskostnader, jf. tvisteloven § 20-2. I tillegg kommer rettsgebyret, 5 160 kroner.
- (19) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Lagmannsrettens beslutning oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Årvak Eiendom AS til A og B i fellesskap 10 160 – titusenett hundreogseksti – kroner innen to uker fra forkynnelsen av denne kjennelse.

Clement Endresen
(sign.)

Ingse Stabel
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

**Rettet 23. mars 2015 i medhold av tvisteloven § 19-8 første ledd.*

Clement Endresen
(sign.)

Riktig utskrift: